

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 13589

AFN BARG

Kadia Molodowsky

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אפן בארד

פון קאדיע מאלאדאווסקי

„יונגווארג“ ביבליאטעק

באם קאָאָפּעראַטיוון פּאַלקס־פּאַרלאַג פון אינטערנאַציאָנאַלן אַרבעטער אָרדן

צייכענונגען פון
רוט איזראעל
מאנע קאץ
צייכענונג צו „אָף אַ באַרג“ פון
וויליאַם גראַפער

Copyright by the
YIDDISH COOPERATIVE BOOK LEAGUE
JEWISH SECTION
of the International Workers Order
80 Fifth Avenue, New York, N. Y.
MAY, 1938

„ביי אן ארעמען, ארעמען מאן
געשען איז אַ וואונדער.“

אינהאלט

זייטל	זייטל
35 די מיל	5 אף א באַרג
39 מיט שיפן און מיט באַנען	9 שיכעלעך
42 אַלקע	11 מאַרצעפּאַנעס
48 איי, די הירשן	14 אַ שמועס
52 אַ מייסע מיט אַ פּאַס	15 איטקעלע כינעזער
60 אַ מייסע פון גאַלדענע שיכעלעך	19 מיטן זוניקן וועג
62 דער טייך	24 אַ מייסע מיט אַ וואַלף
65 אַ בריוועלע	25 אַ מייסע מיט אַ מאַנטל
68 אַ מייסע מיט אַ באַריע	29 די דאַמע מיטן הינטל
71 באַ אַן אַרעמען אַרעמען מאַן	32 אַ מיידל מיט ווייסע שייך

אָ אַ באַרג

עס האָבן געלאָזט זיך אָ ווייטן שפּאַציר
הערשל און הענדל,
(נישט מיר און נישט דיר).

אַראָפּ מיטן באַרג,
אַזוי ביזן טאַל,
און סאַמע אָט-דאָ בלייבט מען שטיין מיטאַמאַל.

אַ מייסע געשען,
אַזאַ מין-אַ גליק —
אינמיטן דערינען — סע שטייט גאַר אַ ציג.

קיין פאַסטעך נישטאַ, נישט קיין באַלעבאַס,
סע שטייט זיך אַ ציג
און זי צופעט דאָס גראָז.

האַט מען גענומען די ציג אינדערמיט,
הערשל און הענדל —
און מען גייט זאַלבעדריט.

ארויף מיטן באַרג, אַראָפּ מיטן טאַל,
און סאַמע — אָט-דאָ
בלייבט מען שטיין מיטאַמאַל.

וואָס איז פאַראַן צו דערציילן און זאָגן ?
עס שטייט זיי אַנטקעגן
אַ פּערד מיט אַ וואַגן.

קיין פּורמאַן נישטאַ,
נישט קיין בייטש, און קוים-קוים
הירזשעט דאָס פּערדל און קלינגט מיטן צוים.

הערשל און הענדל
און די ציג אינדערמיט —
ארויף אַפּן וואַגן און מען פאַרט זאַלבעדריט.

פאַרט מען, מען פאַרט. און דער הימל איז העל —
ערשט עס ליגט זיי אַנטקעגן
אַ זעקל מיט מעל.

אַ זעקל מיט מעל —
נישט געהיט, נישט פאַרבונדן.
און וואו איז דער מעלער ? נישטאַ ? צי פאַרשוואונדן ?

הערשל און הענדל (און די ציג העלפט אַרויס)
דעם זאַק אַפּן וואַגן —
און היידאָ פאַרויס.

מען פאַרט און מען פאַרט
ביזן באַרג, ביזן שפיץ,
אַף אַ שטיין אינדערהויך ערשט אַ מענטש דאַרטן זיצט.

ער לויפט זיי אַנטקעגן
מיט פרייד און גאַלאַפּ,
אוי טייערע כעוורע, אַ געזונט אייך אין קאַפּ.

איך האָב נאָר אַ דרעמל געכאַפט אַף אַ שאַ,
איז די ציג מיר אַנטלאָפּן,
דער געשפּאַן איז נישטאַ.

דאָס איז דאָך טאַקע מיין ציג און מיין פערדל געשפּאַנט,
אַ ליבלעכן דאַנק אייך!
געבראַכט מיר צו דער האַנט.

אַ דאַנק פאַר אַ דאַנק —
דאָס איז טאַקע אַ גליק,
נאָר דו דאַרפסט אונדז באַצאָלן — און גיב אונדז די ציג.

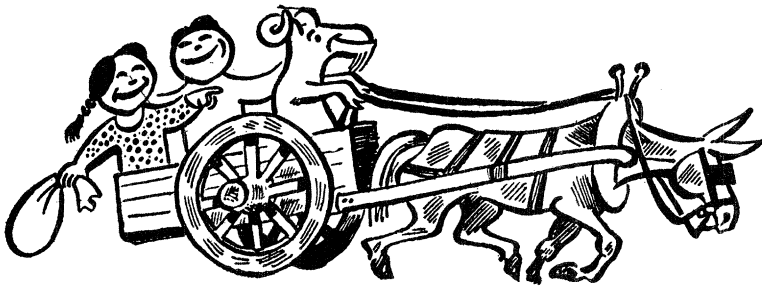
עס געפעלן אונדז זייער די הערנערלעך צוויי,
דאָס ציגענע בערדל
און די פיסלעך ווי שניי.

זאָגט דער מענטש צו זיי : סטייטש ?
זאָגט דער מענטש צו זיי : גוואַלד ! און אַהער און
אַהין און אַזוי און צוריק,
און ס'האַט גאַרנישט געהאַלפּן, און ער גיט זיי די ציג.

און הערשל און הענדל
און די ציג אינדערמיט
גייען פון ווייטן שפאציר זאלבעדריט.

איצט בעטן מיר יעדערן,
ווער ס'גייט איבער וועגן,
דערציילן, צי האט מען דעם דריילינג באגעגנט.

ווייל איך האב זיי דרייען געזען אף א באַרג,
שוין אַ יאָר מיט אַ סמיטשיק,
און איך בענק נאָך זיי שטאַרק.

שיכעלעך

אַט-אַ, אַט-אַ איז אַ באַרג,
אַט-אַ, אַט-אַ איז אַ טאַל,
זיצט אַ שוסטער אַפֿן באַרג
מיט אַ האַמער, מיט אַ נאַל.

שטעכט דער שוסטער מיט דער נאַל,
מיטן האַמער שלאַגט ער גיך,
איינס און צוויי,
און איינס און צוויי,
וואַקסן אויס צוויי קליינע שיך.

זאָגט דער שוסטער:
— שיכלעך, גייט!
גייען שיכעלעך אַוועק,
וואו די וועלט האָט נאַר אַן עק,
גייען שיכעלעך אַרום,
וואו דער שוסטער שיקט זיי אום.

גייען שיכעלעך נאָך ברויט,
גייען שיכעלעך נאָך זאַלץ,
גייען שיכעלעך אַרום
פאַרן שוסטער ברענגען אַלץ.

איינמאָל נעמען שיכלעך גיין,
בא אַ טויער בלייבן שטיין.

קלאַפּט דאָס רעכטע שיכל : איינס,
קלאַפּט דאָס לינקע שיכל : צוויי,
עפנט זיך אַ טיר פאַר זיי.

זיצט אַ קינד דאָרטן אליין,
באַרוועס, נאַקעט, ווינד און וויי.

דאָרטן בלייבן שיכלעך שטיין,
וויילן ערגעץ מער נישט גיין.

און דער שוסטער אָפּן באַרג
וואַרט, און וואַרט,
און וואַרט, און וואַרט.

מאַרצעפּאַנעס

געווען אַ טאַטע מיט אַ מאַמע.
דער טאַטע איז דין,
די מאַמע איז גראַב,
און קינדער ווי באַב.

וויל איינס עסן קניידלעך,
אַ צווייטס — היידעלעך,
און די אויסטראַכטערקע כאַנע —
וויל אַ מאַרצעפּאַנע.

ווייס נישט קיינער וואו די מאַרצעפּאַנעס ליגן.
ווייס נישט קיינער וואו אַ מאַרצעפּאַנע קריגן.

זאַגט דער טאַטע: מאַרצעפּאַנעס וואַקסן אָף אַ בוים,
גלייך אַן עפל, גלייך אַ באַר און גלייך אַ פלוים.

זאַגט די מאַמע: מאַרצעפּאַנעס קויפט מען אין די
קראַמען.
זאַגט אַ שוועסטער: מאַרצעפּאַנעס וואַקסן ווי די
שוואַמען.

קומט אַ בריוונטרעגער מיט אַ בריוו:
מאַרצעפּאַנעס ברענגט מען מיט אַ שיק,

פון אַ שטאַט אַזא וואָס הייסט האַוואַנע,
וואַקסט דאָרט אָף יעדן בוים אַ מאַרצעפּאַנע.

קומט אַ שוסטער מיט אַ זויל :
— מאַרצעפּאַנעס ! — לאַכט ער מיט אַ פּולן מויל —

מאַרצעפּאַנעס עסן גרויסע, גרויסע פּריצים.
אונדזער איינער קען צווישן זיי נישט זיצן.

און אַפּילע ראַטשילד, וואָס האָט אַ רייכן טאַטן און אַ
רייכע מאַמע,

עסט איינמאַל אין אַ יאָר אַ מאַרצעפּאַנע.

מאַרצעפּאַנע הין — האָט מען גערעדט —
און מאַרצעפּאַנע הער,

ערשט ס'עפּנט זיך די טיר,
און ס'קומט אָן יאַסל-בער.

יאַסל-בער — איז פּונקט מין האַשאַמאַיעם.
ער ווייס וואו קאַרן וואַקסט, און וואָס איז קלייען,
און וואו די האַזן וואוינען,
און וואָס עס עסן בערן,

און וואו די טייכן גייען,
און וואָס די פּייגל קלערן.
ער ווייס אַפּילע אין אַפּריקע אַלע שטעט און לענדער,
ער ווייס, בעקיצער, אַלץ און — ענדע.

זיינען אַלע אים באַפּאַלן ווי די פּליגן,
זאָל ער זאָגן וואו די מאַרצעפּאַנעס ליגן.

און יאַסל בער איז נאָך געווען דערצו אַ לעץ.
פּינטלט ער צו כאַנען מיט די אויגן :

זעט'ס נאָר, זעט'ס ! אַ מויד אַזאַ, אַ כאַנע !
ווייל דאָפקע נאָר אַ מאַרצעפּאַנע !

הער זשע, עס איז אַ שטאַט פאַראַן —
ליגן מאַרצעפּאַנעס דאָרט אָף גאַלדענע געפּעסן,
נאָר ווי עס הייסט די שטאַט האָב איך פאַרגעסן.

לאַכן אַלע פון דער אויסטראַכטערקע כאַנע :
— נאָדיר גאָר ! פאַרגלוסט אַ מאַרצעפּאַנע.

און ס'וואוינען דאָרטן לידיקגייער שפּאַסער,
וואָס טוען נישט אַריין אַ האַנט אין קאַלטן וואַסער.

לאַכן אַלע פון דער אויסטראַכטערקע כאַנע :
— נאָדיר גאָר ! פאַרגלוסט אַ מאַרצעפּאַנע.

און פאַרן קען אַהינצו יעדער,
אָף אַ פּור אָן פּערד און רעדער.

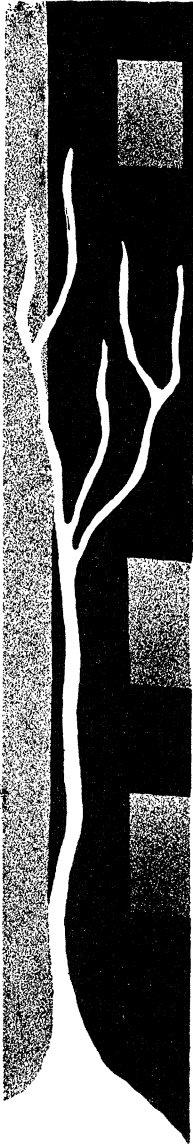
לאַכן אַלע פון דער אויסטראַכטערקע כאַנע !
— נאָדיר גאָר ! פאַרגלוסט אַ מאַרצעפּאַנע.

און פּלוצלונג צעלאַכט זיך יאַסל-בער אַליין
און כאַ-כאַ-כאַ, און כאַ-כאַ-כאַ — — —

אַ מאַרצעפּאַנע איז אַ קיכעלע אַזאַ,
און מען באַקט עס אין אַן אויוון,
און מען מעג שוין יאַסל בערן זיכער גלויבן.
און אַ מיידעלע אַזאַ ווי כאַנע
מעג פאַרקאַשערן די אַרבל ביז די עלנבויגן,
און זיך אַוועקשטעלן באַם מולטער קנעטן
און ס'וועט שוין עפּעס טויגן.

און טאַקע יאָ, אַזוי איז שוין געווען די מייסע.
ס'האַט די אויסטראַכטערקע אויסגעבאַקט אַ מאַרצעפּאַנע
איז איר די גאַנצע שטאַט געווען מעקאַנע.

א שמועס

אַטאָ שטייט אַ הויכער מויער,
לעם אים אַ גרינער בוים.
דער בוים ציט זיך צום הימל,
דער מויער לאָזט אים קוים.

דער בוים שלאָגט מיט די צווייגן:
— רוק אָפּ זיך! רוק זיך אָפּ!
איך וויל נאָך העכער שטייגן,
עס וואַקסט מיין גרינער קאָפּ.

און עס רוישט דער בוים מיט בלעטער:
— גיב זון און ווינט און הויך!
דער מויער ענטפערט רואיק:
— איך טו מיין אַרבעט אויך.

און ס'לאַכן פון די פענצטער
צוועלף קינדער מיטאַמאָל —
ענטפערן די בלעטער
מיט מורמלענדיקן קאַל.

איטקעלע כינעזער

(געשריבן פאר איטקעלע ליטמאן)

איטקעלע האָט גרויסע, גרויע אויגן,
קיילעכדיקע — אַזש אַ וואונדער — טרויבן.
און וואָס איך וועל אייך וועגן איטקעלען דערציילן,
וועט איר סייוויסיי גישט גלויבן.

זי איז געווען אַ שטיפערקע.
די שטאַט איז מיט איר פול: אין גאַסן און אין פאַרק
און אָפן בוידעם און סכאַך,
און אַטאָ זיצט זי אין אַ פאַס,
און אַטאָ שווינדלט זי אונטער אַ דאַך.

און דער איקער לאַכן — אַבער לאַכן!
אייגעלעך פאַרזשמורעט — און כאַ-כאַ-כאַ, און כאַ-כאַ-כאַ,
פון דעם, פון יענעם און פון זיך אַליין,
ס'איז אַף דער וועלט גישטאַ אַ לאַכערקע אַזאַ.

הילכט מיט איטקעלען דורך אַלע פענצטער און דורך
אַלע טירן,

זאַגט די מאַמע: אַ גרעגער!
ווער קען וויסן —
וואָס מיט אַזוינס קאָן אַלץ פאַסירן?

און טאַקע איינמאַל — ווען איטקע האָט די קעצלעך
מילך געגעבן
און איר געלעכטער האָט געקייקלט זיך אַף אַלע
טעצלעך און אַף אַלע טעלער,

דערזעט די מאַמע פּלוצלונג :
באַ איטקעלען די אויגן זיינען טונקעלער און שמעלער.

אַ כאַסענע זיך אָנגעמאַכט — גאַר שמעלער ?
לויפט די מאַמע און דערציילט דעם טאַטן און די
קינדער און דעם לערער,
און דעם שוסטער און דעם שניידער,
און דעם וואָס שערט די האָר — דעם שערער.

זאָגן אַלע : עס דאַכט זיך אויס,
(אַ מאַמע איז אַ מאַמע קענטיק)
ווער עס האָט שוין שיינע אויגן,
האַט שוין זיי אַף שטענדיק.

נאָר איינמאַל האָט דערזען דער לערער,
גראַד ווען איטקעלע האָט געזאָגט אַף אויסנווייניק
„אינגל צינגל כוואַט“, פון מאַני לייבן,

אַז באַ איטקעלען זיינען די אויגן לאַנג —
און אַ ביסעלע פאַרשמעלט פון אויבן.
האַט ער זיך אַ כאַפּ געטאַן
און איטקעלען געשיקט צום שפיגל עפענען די
אייגלעך קלערער,
און קינדער האָבן זיך אַרומגעשטעלט אין רעדל און
באַשלאַסן :

— ניין, עס דאַכט זיך אויס דעם לערער.

האַט מען שוין די זאַך פאַרגעסן און געשמאַק געלערנט,
אַז צוויי מאַל פינף איז צען און ווי מען דאַרף דאָס
שרייבן האַנדלען.

נאָר איינמאַל האָט אַ קינד פון שול דערזען און קלאָר
באַ איטקעלען די אייגלעך זעען אויס ווי מאַנדלען.

ווי מאַנדלען ? ווערט דאָך שוין אַ טומל, קומט דער
דאָקטאָר,

קוקט אָף איטקעלען דורך גרויסע גלעזער,
און דער דאָקטאָר זאָגט בעפֿירעש :
דאָס קינד זעט אויס ווי אַ כינעזער.

ווייל זיך איטקעלע צעוויינען, זאָגט צו איר דער
דאָקטאָר פֿריילעך :

ס'איז אַלץ איינס, צי אויגן זיינען שמאַלע אָדער רונדע,
אַטאָ לעבן דאָך מיט שמאַלע אייגלעך כינעזער מיליאָנען,
אלע שיינע און געזונטע.

נו מיילע, בלייבט שוין איטקעלע מיט מאַנדלדיקע אויגן.
נישט געזאָרגט, זי לאַכט און לויפט איבער די פֿאַרקן,
אין די גאַסן, נאָך קליי-זמאַרים מיט טראַמפֿייטן.

נאָר איינמאַל ווערט אַ ליאַרעם באַ איטקעלען אין שטוב,
אַ שטורעם: דאָס קינד האָט אַנגעהויבן אָף כינעזיש
ריידן:

טשינג און טשאַנג און לי און ליו און האַצעפלאַץ,
קיינער ווייס אַ וואָרט נישט, וואָס זי פּלאַפּלט.
האַט די מאַמע זי אַ כאַפּ געטאַן, אין שול געבראַכט —
בלייך דערשראָקן און פאַרצאַפּלט.

און איטקעלע האָט זיך אַוועקגעזעצט, די פּיסלעך
אונטער זיך,
און אַלע קינדער האָבן אַנגעשטעלט די אויערן, די
אויגן און די נעזער.
און איטקעלע טיגענומען ריידן טשינג און טשאַנג און
האַצעפלאַץ,
אַט פּונקט ווי ס'ריידן אַלינקע כינעזער.

דאָ האָט דער אוילעם זיך צעלאַכט און כאַ-כאַ-כאַ און
כי-כי-כי
עס האָבן זיך די ווענט געקאַטשעט, צעקלונגען אַלע
קלאַשן,
דער דאָך האָט זיך געוויגט,
ביז ס'קינד האָט אַנגעהויבן ריידן מאַמע-לאַשן.

איז דאָך שוין ווידער גוט,
מען לויפט שוין ווידער אין די גאַסן, אין די פאַרקן,
איבער גרעזער.

נאָר וואָס זשע דען זשע?
די אייגלעך באַ איטקען זיינען פאַרבליבן שמאַלינקע,
ווי באַ אַן עמעסן כינעזער.

מיטן זוניקן וועג

אַ מייסע מיט אַ אינגל, אַ אינגל אַ ברען.
און ווי איז זיין נאַמען? ס'איז בערל געווען.

ער האָט אַ פאַר שטיוול, אַ היטל געהאַט —
איז ער שוין רייך, אַ גאַנצער מאַגנאַט.

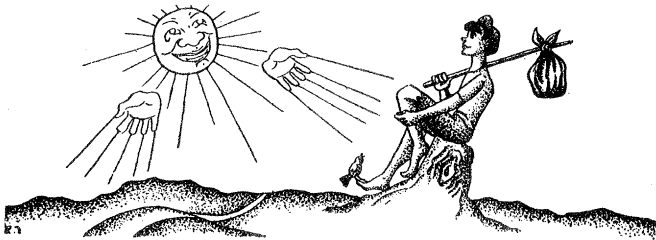
אינמאָל טוט בערל אַ קוק אָף דער זון —
אַ באַלן צו וויסן, וואו גייט זי אַרום?

און לאַנג נישט געטראַכט, מיט אַ פינגער אַ וואונק,
— הער זונעלע-זון, גיב אַ בליק אָפן יונג.

גיט די זון אים מיט גאַלדענעם קעמל אַ קעם:
— וואָס דאַרפסטו מיך האַבן, בערעלע-ברען?

איך דאַרף דיך און דאַרף דיך, דערצייל מיר און זאַג,
וואו גייסטו אַרום אַלע טאַג, אַלע טאַג?

— אַזאַ יונגאַטש ביסטו, בערעלע-ברען?
דאַרפסטו גאַר וויסן וואו די זון איז געווען?

אָוואַדע, וואָס דען?—זאָגט בערל און לאַכט,
— איך וואָלט אויכעט ווי דו אַ שפּאַציר געמאַכט.

די זון האָט איר פעכער געטאָן אַ צעלאָז
און בערלען געגעבן אַ שנעל אין דער נאַז:

— נו, גיי זשע, יונגאַטש, מיטן וועג, אָבער גלייך,
נישט אַ באַרג זאָל פאַרהאַלטן, זאָל נישט שטערן קיין טייך.

און אַ יאַם זאָל קיין שטרויכל נישט זיין, נישט אַ שטאַט.
אַז גיין איז געגאַנגען, אַ טראַט איז אַ טראַט.

האַט בערל פאַרפאַרטיקט צום וועג זיין באַגאַזש:
די הענט, די ראַגלאַים און דער איקער קוראַזש.

אַ וועג איז אַ וועג. אַלץ קען זיך דאַרט טרעפן,
און ס'גיט זיך פאַר בערלען אַ טויער אַן עפן.

אַ הויף און אַ סאַד און אַ-ראַד-און-אַ-ראַנע,
און עס זיצט אַפן דאַך אַ שטרויענע פאַנע.

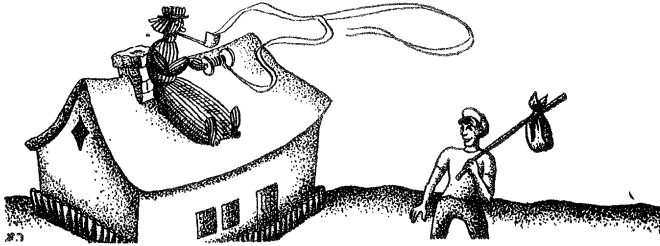
זי זיצט אַפן דאַך און זי רויכערט אַ ליולקע,
און וויקלט דעם רויך אַף אַ זיידענער שפולקע.

זעט בערל די שטרויענע פאַנע און קוועלט:
— קום בעסער מיט מיר, וועסטו אַנזען אַ וועלט.

— איך וואָלט זיכער געגאַנגען, גלויב מיר, איך וואָלט
וועלן,
נאָר דער רויך וויל די זון אין הימל פאַרשטעלן.

ווען וועסט גיין אף צוריק, געדענק, נישט פאַרמייד,
ברענג מיר אַ פעכער אַ ווייסן פון זייד.

אף געוויס, אף געוויס, איך וועל טאָן דיין פאַרלאַנג,
האַט בערל געזאָגט און איז ווידער אין גאַנג.

און גיין אף דער וועלט איז דאָך וואונדער פאַראַן,
גיט ער און קומט צו אַ שוימיקן יאַם.

און עס שווימט אים אַנטקעגן אַ וואַלפיש אַרויס,
גיט זיך דער יאַם אַזש צום הימל אַ שטויס.

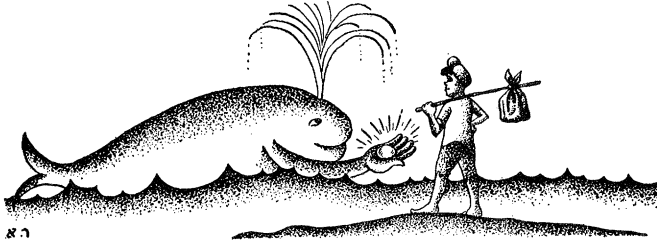
גיט בערל אַ פריינטלעכן פאָך מיט דער האַנט —
אַ גוט-מאַרגן דיר, וואַל-פיש, ווי לעבט זיך אין יאַם ?

גוט איז דער יאַם, און די טיפקייט איז גריין,
נאָר די פישעלעך זיינען אַראָפּ פון דעם זין.

זיי שווימען און שטיפן, דעם יאַם ווילן שפאַלטן
און לאָזן נישט שלאָפן דעם וואַלפיש דעם אַלטן.

אַז וועסט גיין אף צוריק וועלט פון לענג, וועלט פון רונד,
ברענג זיי אַ פראַשעק זיי זאָלן ווערן געזונט.

איך וועל ברענגען געוויס, איך גיב דיר מיין האנט,
 כאטש נישט אלץ קען מען קריגן אין זוניקן לאַנד.

גייט ער און גייט, גיבן בערג אים אַ גריס,
 שטייט דאָרט אַ פאַסטעך, אויף פעלזן די פיס.

ער פייפט אויף אַ פייפל: איינמאַל איינס, איינמאַל צוויי,
 שטעלן די בערג זיך אויס אין אַ ריי.

ער פייפט אַף אַ פייפל: רעדער מיט אַקסן,
 נעמען די בערג צום הימל וואַקסן.

פייפט ער אַ ניגן: גאַלדענע רינגען,
 נעמען די בערג ווי ציגעלעך שפּרינגען.

האַט זיך דער פאַסטעך מיט בערלען צעקושט:
 — איך זע דו ביסט דאָ, האַסט דעם וועג נישט פאַרפּושט.

איך האָב דאָ אַן אַרבעט פאַר דיר אין די בערג,
 פאַרקאַשער די אַרבל און לאַנג נישט געקלערט.

עס וואוינט דאָ אַ שייועט, אַ ביטערער דאָר,
 זיי האָבן אַזוינס און אַזעלכעס געטאַן.

דערציילן — אַ ווייטיק, אַ שאַנד און אַ פּלעק :
פאַרהאַנגען די לעוואַנע אָף אַ כאַזערשן עק.

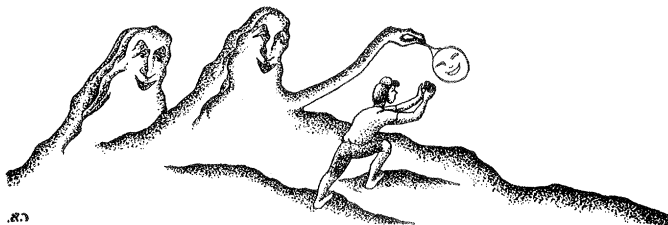
איך האָב דאָ אַ האַמער, אַ האַרן, אַ לאַם,
און העלפּער איך האָב דאָ אַ גאַנצן מיליאָן.

שטעל זיך אַוועק, זאָל דאָס זיין דיין באַרוף
די ווייסע לעוואַנע אין הימל הענג אויף.

האַט זיך בערל צום פאַסטעך אַ נויג געטאַן :
דו מעגסט זיך פאַרלאָזן אָף בערלס פאַסאַן.

שטייט בערל מיט האַמער און האַרן אין בערג,
שטייט ער אין פּלאַמיקן הייסן געווערק.

און דער זוניקער וועג ? אַט דאָס איז אַ קונץ —
ער וואַרט נאָך אָף בערלען און וואַרט נאָך אָף אונדז.

א מייסע מיט א וואַלף

אין פעלד זיינען שעפסן געווען,
האַט זיי אַ פאַסטעך געהיט און געזען.

האַבן שעפסן געמעקעט, געדרייט מיט די עקן,
איז אַ וואַלף פון וואַלד געקומען פרעגן:
— ווער מעקעט עס באַ דיר אין פעלד?

— קיינער מעקעט נישט, איך קאָך פאַר זיך אַ יויך,
קלאַפט דאָס שטערצל אין דעם טעפל אַזוי הויך.

איז דער וואַלף אַוועק
מיט אַן אַראַפגעלאַזטן עק.

האַבן שעפסעלעך גענומען טאַנצן, מיט קאַפיטעס שלאַגן,
איז אַ וואַלף פון וואַלד געקומען זאָגן:
— ווער טופעט עס באַ דיר אין פעלד?

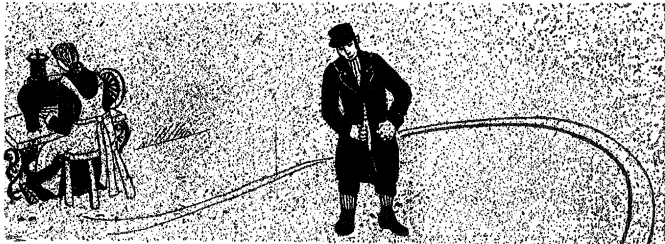
— קיינער טופעט נישט, אַ רעגן גייט — דו זעסט,
שלאַגט דער רעגן אין די גרעזעלעך אַזוי פעסט.

איז דער וואַלף אַוועק
מיט אַן אַראַפגעלאַזטן עק.

האַבן שעפסעלעך גענומען הוליען, אין קאַדרילן גיין,
איז אַ וואַלף געקומען מיט פאַרקריצטע ציין:
— ווער הוליעט עס באַ דיר אין פעלד?

נאָר די שעפסעלעך האַבן געפירט אַזעלכע זינגערייען,
אַזעלכע כאַרן,
אַז דאָס פאַסטעכל דעם טערעץ האַט פאַרלאָרן.

היינט, אַז דאָס פאַסטעכל דעם טערעץ האַט פאַרלאָרן,
ווער ווייסט, ווער ווייסט וואָס איז מיט שעפסעלעך געוואָרן.

אַ מייסע מיט אַ מאַנטל

באָ אַ שניידער אין קאַמאַרע,
 פול מיט קינדער קאַנאַהאַרע,
 קינדער פּיצעלעך ווי מאָן,
 שטייט אַ וויגל אויבן אָן.

איצטער הויבט זיך אָן די מייסע —
 נישט פון ציגעלעך קיין ווייסע —
 נאָר אַ מייסע מיט אַ מאַנטל
 פון אַ טונקעלן געוואַנטל.

האַט מען אויפגענייט אַ מאַנטל
 פון אַ טונקעלן געוואַנטל
 פאַרן עלטסטן באַכער שמועל —
 ער זאָל קענען גיין אין שול.

גיט אים שמוליק יאָרן דריי,
 איז דער מאַנטל שפּאַגל-ניי.
 גיט אים שמוליק נאָך אַ יאָר,
 איז דער מאַנטל שענער גאָר.

איינמאַל שמוליק טוט אים אָן,
איז דער מאַנטל קורץ אין סטאַן.

ווערט אַ טומל אין קאַמאַרע:
נאָ דיר גאָר אַ נייע צאַרע,
שמוליק טוט דעם מאַנטל אָן —
איז דער מאַנטל קורץ אין סטאַן!

וואָס-זשע קען דאָ זיין דער מער?
גייט אין מאַנטל יאַסל-בער.

גייט ער אין אים יאָרן דריי,
איז דער מאַנטל שפּאַגל ניין.
גייט ער אין אים נאָך אַ יאָר,
ווערט דער מאַנטל שענער גאָר.

איינמאַל פּאַלט ער אָף די טרעפלעך
און — אַ סאָף צו אַלע קנעפלעך!

ווערט אַ טומל אין קאַמאַרע:
נאָ דיר גאָר אַ נייע צאַרע,
גיין און פּאַלן אָף די טרעפלעך
און — אַ סאָף צו אַלע קנעפלעך!

נו, איז מיילע,
וועט שוין גיין אין מאַנטל ביילע.

גייט אים ביילע יאָרן דריי,
איז דער מאַנטל שפּאַגל-ניין.
גייט אים ביילע נאָך אַ יאָר,
פעלט דעם מאַנטל נישט קיין האָר.

איינמאַל, ביילע טוט אַ שפיי,
פּלאַצט אין מאַנטל נעטלעך דריי.

ווערט אַ טומל אין קאַמאַרע :
נאָ דיר גאַר אַ נייע צאַרע,
טאַמער ביילע טוט אַ שפיי,
פלאַצט אין מאַנטל געטלעך דריי . . .

און עס פאַסקנט דאָס געזינדל,
זאָל שוין גיין אין מאַנטל הינדל.

גיט אים הינדל יאַרן דריי,
איז דער מאַנטל שפאַגל-ניי.
גיט אים הינדל נאָך אַ יאַר,
ווערט דער מאַנטל שענער גאַר.

אינמאָל ווערט אַ גרויסער טומל,
אַלע שטייען אין אַ רומל,
הינדל כליפעט אַפן בעט —
טאַנגעוואָרן אַ מאַנקעט.

שרייען אַלע, אַלע, אַלע :
דאָס איז דאָס אַ מויד אַ קאַלע,
ליגט און כליפעט אַפן בעט —
ווי פאַרלירט מען אַ מאַנקעט ?

האַט שוין אָנגעטאָן דעם מאַנטל
איצט דער אינגסטער באַכער פאַנטל.

פאַנטל, פאַנטל, איי, איז דאָס אַ באַכערעץ !
כאַווערט זיך מיט הינט און קעץ,
יאָגט זיך נאָך נאָך יעדן וואָגן,
שלאַגט זיך, ווערט אַליין געשלאַגן.
מיאַוקעט, פייפט און שרייט און שפילט,
און די מאַמע לאַכט און שילט.

האַט שוין אָנגעטאָן דעם מאַנטל
איצט אַט דער-אַ באַכער פּאַנטל.

האַט ער באַלד דעם ערשטן טאַג
אָפּגעפּליקט אַ גאַנצן ראַג.
און אָף מאַרגן אינדערפּרי
אויסגעהאַקט אַ לאַך אין קני.

און דעם זעלבן טאַג פּאַרנאַכט
אַן אַ קאַלנער אים געבראַכט,
מיט צוויי לעכער גרויס ווי אויגן
אין די ביידע עלנבויגן.

שרייען אַלע פּאַראַמאַל,
אַלע, אַלע מיט איין קאַל :
אַזאַ מאַנטל, אַזאַ מאַנטל
פּאַלט אַריין צום טאַכשעט פּאַנטל.

איינמאַל פּאַנטל איז ניט פּויל.
קומט צולויפּן נאַקעט, הויל.

שרייען אַלע מיטאַמאַל,
אַלע, אַלע מיט איין קאַל :
טאַכשעט, שייגעץ, פּלעדערמויז !
וואוּ דער מאַנטל, זאַג נאָר אויס !

ענטפּערט זיי דער וואוילער יונג
מיט אַזאַ-אַ שאַרפּער צונג :
כ'האַב פּון אים דעם רעכטן לאַץ
אָפּגעשענקט דער ווייסער קאַץ,

און דערנאָך דעם לינקן לאַץ
אָפּגעשענקט דער שוואַרצער קאַץ,
און די רעשטע — לאַך אָף לאַך —
וועט אַנקומען די צווייטע וואַך.

די דאַמע מיטן הינטל

(מאַטיוו פון ס. מאַרשאַק)

יט אַ גרויסן באַגאַזש
קומט אַ דאַמע צום באַן.

אַ קערבל,
אַ קעסטל,
אַ קליין טשעמאַדאַן,
אַ פעקל,
אַ זעקל,
אַ פּודעלע גרויס, ווי אַ פינטל,
און אַ קליין הינטל.

ט'דאָס גענומען אַ מענטש מיט אַ בלעך אַפן היטל
און ט'געגעבן אַ גרינעם, געשטעמפלטן קוויטל.

די באַן גיט אַ פּייך
און נעמט פאַרן,
און דאָס הינטל —
אַ ביל
און אַ שפרונג,
און פאַרלאָרן.

ווערט אַ גרויסער קוראַזש,
און מען ציילט דעם באַגאַזש:

א קערבל,
א קעסטל,
א קליין טשעמאָדאַן,
א פעקל,
א זעקל,
א פּודעלע גרויס, ווי אַ פינטל —
נאָר וואו איז דאָס הינטל ?

דערווייל שטייט אַ הונט,
אַ גרויסער, אַ בייזער,
אַ פּוד מיט אַ פּונט.

מען גיט אים אַ נעם,
און אַ יאָג,
און אַ טראָג אַפּן באַן
צום קערבל,
צום קעסטל,
צום קליין טשעמאָדאַן,
צום פעקל,
צום זעקל,
צום פּודעלע גרויס, ווי אַ פינטל,
אַפּן אָרט פּון דעם הינטל.

פאַרהאַקט
און פאַרפאַקט
און מען פאַרט.
דריי נעכט
און דריי טעג
אַלץ אין וועג.

דערנאך קומט די דאָמע צו גיין מיט אַ ראַש :
— גיט אַהער מיין באַגאַזש !

אַ קערבל,
אַ קעסטל,
אַ קליין טשעמאַדאַן,
אַ פעקל,
אַ זעקל,
אַ פּודעלע גרויס, ווי אַ פינטל,
און אַ קליין הינטל !

גיט אַ שפרונג אַפּן קאַפּ איר אַ הונט,
אַ גרויסער,
אַ בייזער,
אַ פּוד מיט אַ פּונט.

גיט די דאָמע אַ קוויטש :
רויצייעך, אַט דאָס איז מיין הונט ?
אַט האָב איך אַ קוויטל . . .

זאָגט דער מענטש אין דעם היטל :

— שאַ, שטילער, מאַדאַם,
דריי נעכט
און דריי טעג
ביסט געוועזן אין וועג,
איז דאָס הינטל קאַנאַהאַרע געוואָקסן
און געוואָרן אַ הונט,
אַ פּוד מיט אַ פּונט.

א מיידל אין ווייסע שיד

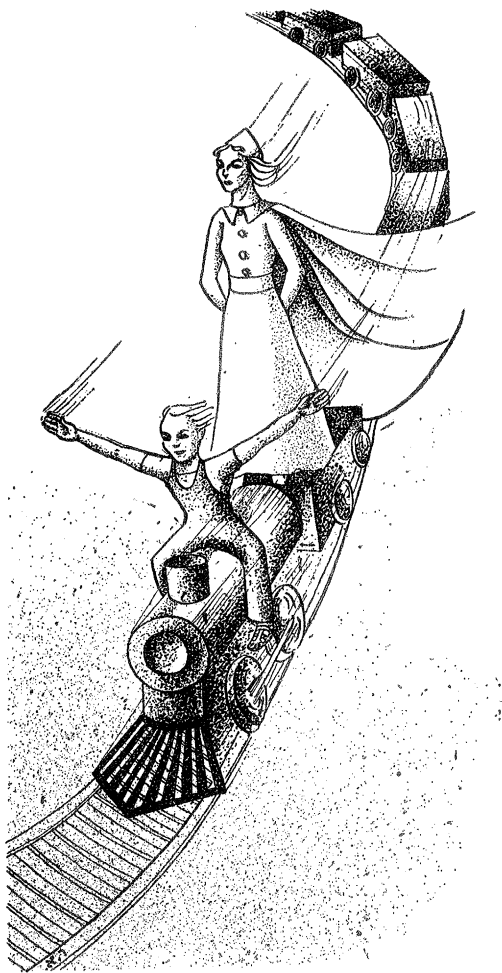
דאניעל דערציילט א מייסע,
א מייסע אזא און אזא.
דאניעל האט איינמאל א פיף געטאן
מיט זיין פיפעלע טרא-טא-טא.

איז דאניעל געווארן א קאנדוקטאר.
א לאנגע, א לאנגע איז די באן,
די רעלסן הודיען און זינגען,
די רעדער גייען אין שפאן.

פארט די באן אף א בארג,
פארט די באן אין א טאל.
פארט די באן מיט א וועג,
אטא ברייט, אטא שמאל.

איז געקומען א פורמאן צום באן
מיט געהילץ און מיט איינווארג:
— שטעל-אפ, דאניעל, דיין געשפאן,
מיר פארן צום ווייסן בארג.

— קום אריין, אבער גיך, אבער שנעל,
גיט דאניעל מיט אקסלען א ריר.
קום אריין, נאר דעם וועג נישט פארשטעל,
איך ווארט אף אן אנדער פאסאזשיר.

איז געקומען אַ טרעגער צום באַן
מיט צוקער, מיט עפל, מיט וואָל.
שטעל-אַפּ, דאַניעל, דיין געשפּאַן,
מירן פּאַרן צום גרינעם טאַל.

— קום אַרײַן, לײַג דיין מאַסע אַוועק —
גיט דאַניעל מיט אַקסלען אַ ריר.
שטיי באַם זײט, און פאַרשטעל נישט דעם וועג,
איך וואַרט אָף אַן אַנדער פּאַסאַזשיר.

איז געקומען אַ מיידל צום באַן,
אין ווייסן קלייד און ווייסע שײך,
— שטעל-אַפּ, דאַניעל, דיין געשפּאַן,
איך דאַרף פּאַרן זייער גיך.

— וואוהין, מיידל, אין ווייסע שײך ?
זאָג דיין וועג וואוהין ער פירט,
צי וואַרט אָף דיר ערגעץ דיין מאַמע,
צי האַט עפעס אַנדערש פּאַסירט ?

— דו זעסט, איך בין אַנגעטאַן אין ווייסן,
איך אייל זיך און בין אַפּגעהיט.
איך פאַר היילן און פלעגן און היטן
די פּאַרטידיקער פּון מאַדריד.

איז דאַניעל געוואָרן אַ פּויגל,
די הענט — צוויי פּליגל — געטאַן אַ צעבינד,
און עס פליט די באַן מיטן מיידל
איבער ערד, איבער יאַם, איבער ווינט.

די מיל

אַז מען שטעלט זיך זייער שטיל,
הערט מען ווי עס רוישט די מיל.

הערט מען ווי די רעדער לויפן,
ווי עס דרייען זיך די שרויפן,

ווי די ווינטן זינגען, ציען,
ווי די פליגלען פליען, פליען.

מאַלט זיך ווייזן, קאַרן-מעל,
אַז עס ווערט די געגנט העל.

הויבט זיך אָן צו טומלען, רוישן,
קומט מען אָן מיט זעק, מיט קוישן,

טאַטעס, מאַמעס מיט די קינדער,
פאַסטעכער מיט שאַף און רינדער.

קומען גויאים, קומען אידן,
אַ ציגיינער אויך אינמיטן.

עס איז אַ גרויסע מיל אַ ברייטע,
נאַר די מילנערקע אַ צאַצקע
און אַביסל אַ צעדרייטע.

אַטאַ שטעלט זי זיך און שרייט:
— הערט נאַר, הערט נאַר אַלע לייט,

ווער ס'האָט קינדער, אינגלעך דריי,
מעג ער נעמען פראַנק און פריי.

ווער ס'האָט מיידעלעך מיט צעפּ,
מעג ער נעמען צוואַנציק טעפּ.

האַבן קינדער קעפלעך העל,
מעג מען נעמען ווייצן-מעל.

שוואַרצע און געשאַרענע —
מוז מען נעמען קאַרענע.

ווער ס'איז עלנט ווי אַ שטיין —
זאַל ער ליידיק גיין אַהיים.

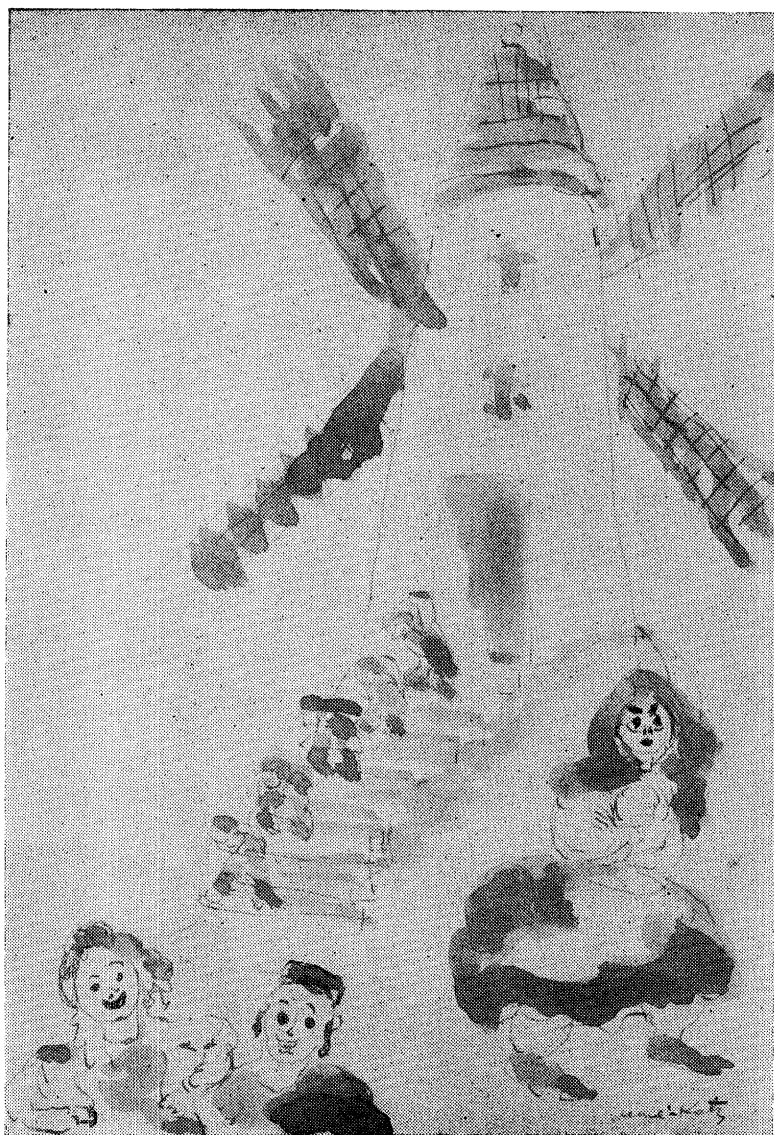
ווערט אַ טומל, אוי און וויי,
אַ געיאַמער, אַ געשריי.

שרייען אַלע אומגעדולדיק:
וואָס זשע זיינען מיר דאָ שולדיק?

וויינען די געשאַרענע —
ווילן נישט קיין קאַרענע.

ווער ס'איז עלנט ווי אַ שטיין,
וויל נישט ליידיק גיין אַהיים.

און ווען אַלע שרייען, שווערן —
קומען וואַלקנס אָן ווי בערן,

שווימענדיקע גרויסע בערג,
פאלט אַ פינצטערקייט אָף דער ערד,

און אַ רעגן הויבט אָן פאלן —
גרויסע שלאַקסן, גאַנצע קוואַלן.

גאַנצע טייכן נעמען יאָגן,
אלע קינדער אויסגעצוואָגן.

ווערן אלע קעפלעך העל,
אלע נעמען ווייצן-מעל.

נאָכן שטורעם אלע קוקן,
ערשט די מילנערקע העט-העט באַ אַ וואַלקן אַפן רוקן.

זאָגן אלע אָן אַ קלער :
— זאל זי שווימען מיטן בער.

נעמען מעל שוין אלע, אלע —
ווער אָף ברויט און ווער אָף כאַלע.

טראַגט מען זעקלעך איינגעבויגן
מיט אַ סימכע אין די אויגן.

און עס איז דאָ אַזויפיל מעל,
אַז עס איז די געגנט העל.

און די ווינטן זינגען, ציען,
און די פליגלען פליען, פליען.

מיט
שיפן
און
מיט
באָנען

(מאַטיוו פון
ס. מאַרשאַק)

די מאַמע האָט געשריבן אַ בריוו צום זון.
שטייט דאָרט : איך אַרבעט און בין געזונט.

איך גריס דיך, מיין זון, שרייב מיר אַ בריוו,
מע זאָגט : דו בויסט די שטאַרקסטע שיף.

און זי האָט אָנגעשריבן אַן אַדרעס
און אוועקגעשיקט : עקספרעס.

אין פּאָסט האָט אַ מענטש לעם אַ גרינעם לעמפל
אפן בריוו געשטעלט אַ רוסישן שטעמפל.

פּאַרט דער בריוו מיט אַ האַסטיקער באַן,
ווי ס'שטייט אין אַדרעס, צום נויטיקן מאַן.

געקומען דער בריוו אין שטאָט אַדעס,
אַזוי ווי עס שטייט אין אַדרעס.

טראַגט אַ בריווטרעגער דעם בריוו
צום מאַן, וואָס בויט די שטאַרקסטע שיף.

קלאַפט ער אַן אין טיר אַף שנעל:
איז דאָ פאַראַן דער בירגער שעל?

דער בירגער שעל? אַט אַקוראַט
אָועקגעפאַרן קיין לענינגראַד.

זאַגט דער בריווטרעגער: — אַ גליק — — —
און טראַגט דעם בריוו אַף פּאַסט צוריק.

און מעקט און שרייבט מיט אַ פאַראַד,
און צייכנט צו: קיין לענינגראַד.

פאַרט דער בריוו מיט האַסטיקער באַן
ווי ס'שטייט אין אַדרעס, צום נויטיקן מאַן.

טראַגט דער בריווטרעגער דעם בריוו
צום מאַן, וואָס בויט די שטאַרקסטע שיף.

קלאַפט ער אַן אין טיר אַף שנעל.
וואוינט דאָ איצט דער בירגער שעל?

דער בירגער שעל? געהאַט אַ גריס,
אָועקגעפאַרן קיין פאַריז.

צייכנט דער בריווטרעגער אַן אַדרעס —
קיין פאַריז און מיט עקספרעס.

פֿאַרט דער בריוו מיט אַ האַסטיקער באַן,
ווי ס'שטייט אין אַדרעס, צום נויטיקן מאַן.

און אַף פּאַסט לעם אַ ליכטיקן ראַמפּ
שטעלט מען אַף אים אַ פּראַנצויזישן שטאַמפּ.

און אַ בריווטרעגער פון די פּראַנצויזן,
מיט בלויען היטל און בלויע הויזן,

ברענגט דעם בריוו און פּרעגט אַף שנעל :
— וואוינט דאָ איצט דער בירגער שעל ?

דרייט אַ פּראַנצויז זיין וואַנץ מיט זאַרג :
— אַוועקגעפאַרן קיין ניו-יאָרק.

אַ שאַד, אַ שאַד — און ס'פֿאַרט דער בריוו
קיין ניו-יאָרק מיט אַ האַסטיקער שיף.

און אין ניו-יאָרק איז אַ שטעמפל גרייט
און אַפּגעשטעמפלט : „יוניטעד סטייטס“.

גיט אַ בריווטרעגער אַפּסניי,
און טראַגט אַ בריוו מיט שטעמפלען דריי.

און קלינגט אָן אייליק אין אַ גלאַק :
איז בירגער שעל איצט אין ניו-יאָרק ?

און ס'עפנט זיך די טיר : — יאַ-יאַ,
דער בירגער שעל איז איצטער דאָ.

און ס'פרייט זיך שטאַרק דער בירגער שעל.
און ס'ווערט זיין פּאַנעם פּריילעך העל.

„אַ לויב די שיפן און די באַנען —
געבראַכט אַ בריוו מיר פון דער מאַמען“.

אַלקע

הינטער ווארשע, עק אַכאַטע,
אַ הויף מיט בלאַטע.

וואוינט דאַרט אַלקע
מיט דער בלויער פאַראַסאַלקע.

דער טאַטע אַ שמיד,
די מאַמע אַרבעס בריט.

דער דאָך איז איינגעבויגן האַלב,
אונטערן דאָך וואוינט אַ שוואַלב.

אין שטוב אַ טיש, און אַ בעט,
און אַ בוידעם מיט גרעט.

און לעפל, און טעלער, און טעפ, און קריג,
און אַ קינד אין וויג.

און דאָס מיידעלע אַלקע
מיט דער בלויער פאַראַסאַלקע.

אַ מויד פון זעקס יאָר,
מיט גאַלדענע האַר.

איז אינדרויסן העל
און דער זאַמד איז געל,

נעמט אַלקע זאַמד קנעטן,
אַלע כאַווערטעס פאַרבעטן.

רופט די מאַמע די מויד,
אַז עס ציטערט אַ שויב,

און דער טאַטע, דער שמיד,
העלפט מיט :

— גיי אין שטוב !
מען דאַרף דאָס ברודערל וויגן,
וואַשן טעפּ און קריגן.

מען דאַרף וואַסער ברענגען,
מען דאַרף העמדעלעך שווענקען,

מען דאַרף קאַרטאַפּל שיילן,
מען דאַרף מייסעלעך דערציילן,

אַביסעלע לייענען,
אַביסעלע שרייבן —
געדענק, כּוועל דיך פון שטוב פאַרטרייבן !

גייט אַלקע וואַסער ברענגען,
העמדעלעך שווענקען.

זעט זי :
גענדז גייען.
גייט די גאַנדז גורע,
און די גענדזעלעך אין שורע —
פעדערן ווייסע,

פיס רוטע,
און דער גאַנער, דער שויטע.

עפנט אַלקע
די בלויע פאַראַסאַלקע,
האַט זי אַ שטוב און אַ דאַך
און גענדזעלעך אַסאַך.

וויל אַלקע מיט גענדזעלעך גיין
ביז די זון וועט פאַרגיין.

רופט די מאַמע די מויד,
אַז עס ציטערט אַ שויב,

און דער טאַטע, דער שמיד,
העלפט מיט :

— גיי אין שטוב !
עס איז אינדערוואַכן,
מען דאַרף קאַשע קאַכן,

מען דאַרף האַליץ שפּאַלטן,
מען דאַרף דאַס קינד האַלטן,

מען דאַרף שוועבעלעך צינדן,
מען דאַרף וויקעלעך בינדן,

אַביסעלע לייענען,
אַביסעלע שרייבן —
געדענק, כּוועל דיך פון שטוב פאַרטרייבן !

גייט אַלקע האַלץ שפּאַלטן,
דאָס קינד האַלטן.

זעט זי :
פייגעלעך פליען,
אַ שורע לאנג, ווי אַ באַן,
און איבער זיי אַן עראַפלאַן.

פליגעלעך ווייס,
פייגעלעך הויך,
און איבער זיי וואַלקנס,
ווי בלויער רויך.

עפנט אַלקע
די בלויע פאַראַסאַלקע,

האַט זי אַ שטוב און אַ דאַך
און פייגעלעך אַסאַך.

וויל אַלקע דאָ שטיין,
ביז די זון וועט פאַרגיין.

רופט די מאַמע די מויד,
אַז עס ציטערט אַ שויב.

און דער טאַטע, דער שמיד,
העלפט מיט :

— גיי אין שטוב !
מען דאַרף זאָקן צירעווען,
מען דאַרף פעדעם קירעווען,

מען דאַרף קניפלעך דרייען,
קנעפלעך פאַרנייען,

אַביסעלע לייענען,
אַביסעלע שרייבן —
געדענק, כוועל דיך פון שטוב פאַרטרייבן!

גיט אַלקע פאַדעם דרייען,
קנעפלעך פאַרנייען,

גיבן קנעפלעך זיך אַ שאַט,
און צעלויפן זיך איבער דער שטאַט.

ווערט יעדעס קנעפל אַ ראַד,
יאַגן זיך די רעדער קאַראַהאַד.

איינס יאַגט זיך איבער דער גאַס,
קייקלט זיך און פירט אַ פאַס.

צוויי דרייען אַ וועליסאַפּעד,
דריי רעדער פירן אַ ברעט,

פיר רעדער האַבן זיך צעשלאַגן,
איינגעשפאַנט זיך אין אַ וואַגן.

עפנט אַלקע
די בלויע פאַראַסאַלקע,

האַט זי אַ שטוב און אַ דאַך
און רעדער אַסאַך.

וויל אַלקע דאָ שטיין,
ביז די זון וועט פאַרגיין.

רופט די מאַמע די מויד,
אַז עס ציטערט אַ שויב,

און דער טאַטע, דער שמיד,
העלפט מיט.

נאַר אַלקע וויל נישט הערן, וויל נישט וויסן,
די רעדער רודערן און בויגן זיך צו איר, און גריסן.

נעמט אַלקע אַלע רעדער אין אַ שפּאַן
און מאַכט אַ לאַנגע באַן.

און ס'פייפט די באַן און אַלקע פאַרט אַוועק,
העט ווייט, העט ווייט איבער אַ וויסן וועג.

אַײ די הירשן

(מאַטיוו פון י. אַפּאַטאַשו)

אַײ די הירשן,
אַײ די הירשן,
מיט די גרויסע הערנער.

זיבן טעג האָבן זיך געיאָגט די יעגער,
יעגער בערדיקע מיט וואַנצעס,
יעגער אין שטיוואַלעס,
און מיט גרויסע ביקסן,
און מיט גראַבע פעלצן
און מיט אַלע מיילעס.

זיבן טעג האָבן זיך געיאָגט די יעגער.
נישט געגעסן, נישט געטרונקען, נישט געקעמט די
בערד.

— ווייסע האַזן נישט געשאַסן,
רויטע פוקסן דורכגעלאָזן,
נאַכן הירש מיט גרויסע הערנער,
יאַגן, פאַלן אַזש צו דר'ערד.

און אַווראַם, אַווראַם, אַווראַם.
אַײ אַ זשלאַב,
אַײ אַ יונג,
אַײ אַ כלאַפּ.

נישט קיין באַרד
און נישט קיין וואַנצעס,
אַן אַ היטל אַפן קאַפּ —
איז אַוועק אין וואַלד פאַרטאַג.

און יאָדאָיעם האָט געהאַט אַווראַם — אַיי הענט !
ציגל האָט ער אויסגעברענט,
אַבער ציגל ! — ליאַלקעס !
רויטע ווי די זונען.
ס'האַבן מויערער פאַר זיי קיין ווערטער נישט געפונען —
נאַר געסמאַקעט מיט די ליפן :
— אַיי יאָדאָיעם, אַיי הענט !
צו זוכן און צו זיפן.

און אַ טעפער איז געווען אַווראַם !
מאַכן טעפ און קרוגן.
אַבער טעפ ! — קיילעכדיקע ווי לעוואַנעס,
הילכיקע ווי גלאַקן.
ס'פלעגן פויערים די פיפקעס שאַען גאַנצע סמאַקען
און אַלץ ריידן, און אַלץ ברייען :
— אַיי, האָט ער הענט,
אַיי, האָט ער יאָדאָיעם !

איז אַווראַם אין וואַלד געקומען
מיט גוט-מאַרגן,
מיט אַ גרוס.
אַפן באַרג דעם הירש געטראַפן,
הערנער ציען זיך צום הימל,
ס'ציטערן די דינע פיס.

אַיי, די הירשן,
אַיי, די הירשן,
מיט די גרויסע הערנער.

און אַווראַם האָט צוגענומען
אי די הערנער,

אי דאָס פלייש,

אי די פעל.

זיינען יעגער בייז געוואָרן —

אַבער בייז — אַזש גריין און געל.

האַט מען אָנגעשטעלט די ביקסן

אַף אַווראַמען, אַף זיין שטוב, און אַף זיין פלויט.

דרייסיק טעג אַזוי געשטאַנען,

דרייסיק נעכט אַזוי געהיט.

וועט ער נאָר אַרויס פון טיר,

וועט מען האַרגענען צום טויט.

איז אַווראַם אין היי געלעגן

פון ראַש-כּוידעש ביז ראַש-כּוידעש,

אַפן בוידעם אין די קליידער.

און די יעגער אין שטיוואַלעס

שטייען אויסגעשטרעקט די ביקסן,

טאַג און נאַכט קעסיידער.

האַט אַווראַמען דאָס דערקוטשעט,

ס'האַט דאָס היי געשטאַכן.

האַט ער צוגעשטעלט אַ לייטער

און אַראַפגעקראַכן,

און געבליבן שטיין אינמיטן,

גרייט דערלאַנגען אין די ריפן.

און ער האַט געטאַן אַ הוקע :

אַיי, איר דרענגער, קוקובעבעס,

האַזנשלעגער, שקראַבעס.

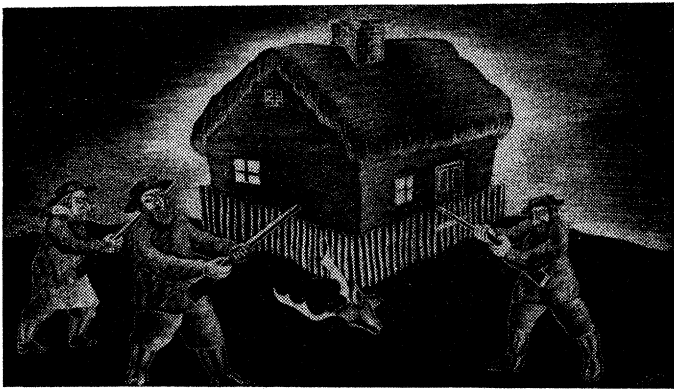
אַטאַ כ'גיב אַ נעם דעם לייטער,

אַטאַ וועל איך אייך צעטרייבן,

אַטאַ ווי די זשאַבעס !

האַבן דאָס דערהערט די יעגער,
האַט מען איינגעשטעלט אַ שאַלעם,
דרייסיק טעג גענוג צו ברויען.
פאַר אַווראַמען פעל און הערנער,
און פאַר יעגער — קוקובעבעס —
איז גענוג די טלאַען.

און מען האָט געמאַכט לעכאַיעם,
איז געווען די גרויסע סודע.
צימעס-טעפּ ווי וואַלקנס,
פלעשער וויין ווי שטערן,
און געקושט זיך אין די פּיסקעס,
און געטאַנצט ווי בערן.
אַי, די הירשן,
אַי, די הירשן,
מיט די גרויסע הערנער.

אַ מייסע מיט אַ פּאַס

אין אַ הויף, אין אַ ווינקל איז געשטאַנען אַ פּאַס אָן אַ רייף.
ווער ווייס, צי פון האַניק, פון ביר, צי פון זייף.
געווען איז דאָס פּאַס אַביסל לאַם, אַביסל קרום,
נאָר אַ טעווע אַזאַ טײַעס געהאַט — פול מיט זון.

און אין הויף האָבן צוועלף מישפּאַכעס געוואוינט מיט
ווייבער און קינדער —

אַ שוסטער, אַ שניידער, אַ שמיד, און אַ קלעזמער אַ
בלינדער.

און אַן אַלמאַנע—געוויינלעך מיט קינדער באַשאַטן, און
אַלע נאָך קליין,

און אויסער דעם, איך אַליין,
און אַרקע דער טרעגער, מיט טעכטערלעך צוויי,
וואָס האָבן קיין בעט נישט געהאַט און געשלאָפּן אַף
שטרוי.

נאָר אַרט דאָס דען שכיינים, וואָס סײַז וועמען
באַשערט —

האַט מען די טעכטערלעך אַרקעס גערופן:
די מיידן, וואָס זיצן אַף דער ערד.

און אין הויף איז אַ טומל געשטאַנען, אַ האַלבער יאַריד.
מען שרייט אַף די קינדער, מען שילט און מען שילט.

וואַי, אַז דער שוסטער פלעגט ווערן אין קאַס אָף די
באַנים,
און פלעגט פון בענקל אַ הויב טאַן די באַרד און דאַס
פאַנעם,

און מיטן רימען אין האַנט און אַ הויכן געשריי,
איבערן הויף זיך אַ יאַג טאַן נאָך זיי,

פלעגן די קינדער אַנטלויפן פון שוסטערשן רימען און
קאַס
און אַלע זיך פעקלען אין פאַס.

פלעגט אַ געלעכטער דעם שוסטער באַפאַלן:
— אַז אין פאַס איז פאַרפאַלן.

און אַז פיניע דער שניידער פלעגט אין גרימצאָרן
קומען אָף זיין טעכטערל האַדל,
און פלעגט פאַרקלעמען די האַנט, אינדערהויך מיט
דער נאָדל,

פלעגט די קליינע, אַזוי ווי אַ וועווריק, טאַן אין פעסל
אַ שפרונג,
האַט דער שניידער אַ שאַ נאַכאַנאַנד זיך געביסן די צונג.

און די קליינינקע שיינדל פלעגט אינגאַנצן נישט וואַרטן
די מאַמע זאָל קומען זי שטראַפן,
(זי איז באַלד שוין אַנטלאָפן).

אַ באַרנע גענאַשט, צי צעבראַכן אַ גלאַז,
זי זיצט שוין אין פעסל, איידער ווען, איידער וואָס.

האַבן טאַטעס און מאמעס באַשלאָסן :
דאָס פּאַס איז אַן אומגליק אין הויף, ס'ווערן קינדער
צעלאָזן,

ס'ווערט פון קינדער אַ טעל,
אַז מען קען אָף אַ קינד נישט צעשינדן די פעל.

האַט מען אַרקע דעם טרעגער באַשוואַרן מיט טרערן,
ער זאָל דאָס פעסל באַשטאַטן, מען זאָל דאָס נישט זען
און נישט הערן.

האַט אַרקע דער טרעגער געבאַטן : פיר דוקאַטן —
וועט ער דאָס פעסל באַשטאַטן.

דערווייל מאַכט זיך אַ מייסע און ס'געשעט אַזאַ זאַך,
אַז באַ אַרקע דעם טרעגער נעמט רינען פון דאָך.

רינט פון אָנהויב אַ טראָפן, און ווייטער דערנאָך
ווערט אין דאָך באַ אים גרעסער און ברייטער דאָס לאַך,
און פון באַלקן דער גאָס ווערט אַליץ גרעסער און גרעבער,
אַז עס פלייצט ווי פון צעבער.

האַט אַרקע דער טרעגער אַ וויילע געטראַכט,
גענומען דאָס פּאַס אָף די פלייצעס און אין שטיבל
געבראַכט,

און אוועקגעשטעלט סאַמע אַט דאָרט, וואו פון דאָך
האַט גערונען.
איז דאָס פעסל געשטאַנען אַ פולס, אַזוי ווי אַ ברונעם.

האַבן טעכטערלעך אַרקעס געקוואַלן, וואָס אין שטוב
איז אַ באַד און ס'איז נאָס,
און אינמיטן דער שטוב שטייט אַ פּאַס.

האַט אַרקע דער טרעגער געברומט און געוויגט
מיטן קאַפּ:

אַ נייע מעציע, איך שענק זי אייך אָפּ!

און אז אַרקע דער טרעגער האָט זיין דעכל פאַרריכט,
מיט אַ ברעט, מיט אַ שינדל, מיט אַן אַלטן געוויכט,
איז מען געקומען אים זאָגן און רופן און בעטן,
האַקלאַל, באַ פיניע דעם שניידער רינט אויך שוין
אַריין, און סאַמע אַריבער די בעטן.

און דערנאָך,

איז באַ דער אַלמאַנע געוואָרן אין סטעליע אַ לאַך.

האַט מען געזען: ס'איז אַן אַנשיקעניש מיטן רעגן,
עס וויל דאָס פעסל פון הויף נישט אַוועקגיין.

האַט מען געזען: מען קען אַנדערש נישט מאַכן,
איז דאָס פעסל געבליבן אין הויף מיט אַנדערע
נויטיקע זאַכן.

און איינמאַל האָט אַרקע דער טרעגער געהייסן די
טעכטערלעך שיילן קאַרטאַפּל.
זיינען די מיידעלעך ביידע אין פעסל אַנטלאָפּן.

איז ער געלאָפּן צום פעסל זיי זען און זיי רופן,
ערשט ער גיט זיך אַ ריר —
ס'איז אין פעסל אַ טיר,

און ווי אין דער דירע דער שענסטער —
אַ געשניטן פענצטער,

מיט ראַמען, מיט ליכטיקע שויבן,
פּראָסט נישט צום גלויבן.

און אַ גלעקל אין טיר,
ווי באַם שענסטן גוויר.

און העט, העט אויבנאָן,
פּאַטשט מיט די פּליגל אַ גאַלדענער האָן.

פּאַרפּאַלן. האָט אַרקע דער טרעגער נישט געזאָגט
שוין קיין וואָרט,
געשטאַנען, געשוויגן, נישט גערירט זיך פּון אַרט.
און ס'האַבן די טעכטערלעך אַרקעס אַ בסורע צעשיקט
מיט שטאַפעטן,
און האָבן געלאָזט צו זיך אַלינקע קינדער פּאַרבעטן,

און באַזונדער די קינדער פון הויף זאָגט מען אָן,
ס'איז דאָס פעסל געוואָרן אַ פּאַלאַץ מיט אַ גאַלדענעם
האַן.

און אַז דער האָן גיט אַ קריי אין באַגינען,
קריגט יעדערער דאָס, וואָס ער נעמט זיך אין זינען.

מען זאָל זיך ניט שעמען און קומען, האַקלאַל און האַקלאַל,
דאָס איז דאָך אַ גאַלדענער קוואַל.

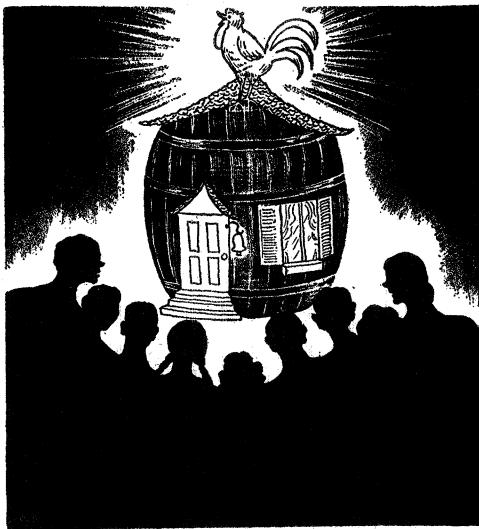
האַט מען לאַנג נישט באַדאַרפט זיך באַ קינדער צו בעטן,
זיינען אינגלעך געלאָפן מיט איבערגעדרייטע קאַשקעטן,

און מיידלעך האָבן געשריגן, פון דעם האָן געלאַזט וויסן,
און קעץ זיינען אויך מיטגעלאָפן, די וויידלעך פאַרריסן.

האַט מען געשטופט און געשטויסן זיך שטאַרק,
פון געסלעך, פון גאַסן, פון מאַרק.

האַט איינער פאַרלאַנגט זיך אַ טיש,
און איינער — אַ באַנק,
און איינער — אַ בענקל אַ ווייכן,
און איינער — אַ פייל,
און איינער — פינף ביינערנע צייכן.
און די קלייניקע שרייערקע עטקע
האַט סאַמע אינמיטן געשטעלט זיך אַ ווייכע קאַזעטקע.

ס'איז נישט איבערדערציילן, וואָס ס'האָט דאָרט זיך
געטאָן,
נאָר די טעכטערלעך אַרקעס זיצן סאַמע אין שפיץ
אויבנאָן,
טאַקע סאַמע אָט דאָרט וואו דער גאַלדענער האָן.

אַ מייסע פון אַ פאַר גאַלדענע שיכעלעך

אַ מייסע פון אַ פאַר גאַלדענע שיכעלעך.
איך האָב זיי אַוועקגעשטעלט לעם מיין בעט,
איז געקומען דער שוואַרציאַר
און האָט זיי אין ערגעץ פאַרשלעפט.

אַי, אַ שאַד די גאַלדענע שיכעלעך,
וואָס זיינען געשטאַנען לעם מיין בעט
(און אַ דאַנק דעם מייסעלע —
פון האַרצן זיך אַראַפּגערעדט).

האַט דער שוואַרציאַר אַנשטאַט גאַלדענע שיכעלעך —
אַ פאַר טשאַבאַטעס אַוועקגעשטעלט,
און האָט אין טיר נאָך אַנגעקלאַפט,
און געפרעגט — צי מיר געפעלט.

איי א פארדראָס — די טשאַבאַטעס,
וואָס שטייען לעם מיין בעט
(אזוי דערציילט דאָס מייסעלע,
דער געטרייער שטאַפעט).

נו מיילע — טשאַבאַטעס איז טשאַבאַטעס —
אַלץ קען מען מיט זיין גיין אין גראָז, אין שניי.
איז געקומען דער שוואַרציאַר —
איך זאל אים באַצאלן פאַר זיי.

איי אַן אומגליק, נאָך דאָס האָט מיר געפעלט,
צום שוואַרציאַר פאַרקריכן מיט אַ כויוו
(און אַ נעס דאָס מייסעלע,
וואָס וועט עס דערציילן אין מיין הויף).

נו מיילע, אַ באַלכויוו איז אַ באַלכויוו,
אַלץ קען מען נאָך דעם הימל זען — — —
איז געקומען דער שוואַרציאַר,
איך זאל דעם נאָמען באַ אים כאַסמענען.

איי אַ סקאַנדאַל — אַ כסימע גאַר ?
און וועמען געבן ? דעם שוואַרציאַר — — —
(נאָך אַ גליק אין מייסעלע,
דער סאָף איז גוט און קלאַר).

און ביידע — איי האַבן מיר געלאַכט,
איך און דאָס מייסעלע (שיר נישט אַראָפּ פון זינען),
אַז דער שוואַרציאַר — ער איז דאָך אַ נאַר,
אַז ער גלויבט נאָך אין מיין כסימע.

נאַר אַ שאַד איז די גאַלדענע שיכעלעך,
וואָס זיינען געשטאַנען לעם מיין בעט —
און דער שוואַרציאַר — אַ ווייטיק אין אים,
ער האָט זיי אין ערגעץ פאַרשלעפט.

דער טייך

האָט מען אַ גוילעם געהייסן וואָסער טראָגן,
האָט ער צוויי עמער גענומען
און איז אַוועק צום ברונעם.

טראָגט ער וואָסער און טראָגט
וויפיל קויעך ער פאַרמאַגט.

איז דאָס פּאַס געוואָרן פול,
די באַלעבאַסטע איז געוואָרן דול :
— ס'גייט דאָס וואָסער אַריבער די ברעגן,
עס איז די שטוב געוואָרן אַ טייך
צו טייכן גלייך.

האָט די גאַנצע שטוב גענומען שווימען :
פריער די פענצטער מיט די בלומען,
דערנאָך די טישן מיט די בעטן,
העמדער, זאַקן און קאַשקעטן.

אַ כוואַליע אָף אַ כוואַליע,
און די קינדער שווימען אין באַליע.

און דער גוילעם טראָגט וואָסער און טראָגט
וויפיל קויעך ער פאַרמאַגט.

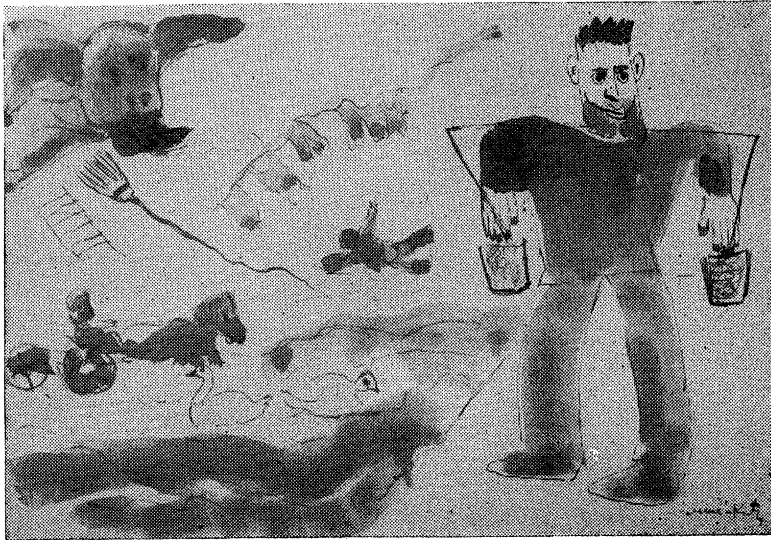
איז דאָס וואָסער פון שטוב אַרויס אין הויף —
האַבן הענער גענומען קרייען,

האַבן אינדיקעס גענומען גרעגן :
סלויפט דאָס וואַסער אַריבער די ברעגן.

האַט דער הויף גענומען שווימען,
שווימט אַ בעזעם און אַ ברעט,
און אַ שטריקל מיט גרעט,
און פון דאָך אַ שינדל
און אַ ראַבע הינדל.
איז געוואָרן פון הויף אַ טייך
צו טייכן גלייך.

און דער גוילעם טראַגט וואַסער און טראַגט
וויפיל קויעך ער פאַרמאַגט.

איז דאָס וואַסער פון הויף אַרויס אין גאַס —
האַבן גלעקער גענומען קלינגען,

האַבן קינדער זיך גענומען שרעקן :
ס'לויפט דאָס וואַסער אַריבער די ברעגן.

האַט די גאַס גענומען שווימען,
שווימט אַ לייטער, שווימט אַ שטרוי,
שווימט אַ וואַגן מיט אַ גוי,
שווימען וועגענער מיט היי,
מאַמעס, קינדער מיט געשריי.
איז די גאַס געוואָרן אַ טייך
צו טייכן גלייך.

איז דאָס וואַסער פון גאַס אַרויס אין פעלד,
און אין פעלד האַט געפאַשעט זיך אַן אַקס.
האַט ער דאָס וואַסער גענומען טרינקען,
האַט ער דאָס וואַסער גענומען שלינגען,
מיט אַזוינע גרויסע שלוקן
אַז אין איין מינוט איז אַלץ געוואָרן טרוקן.

און אַזוי גיך איז דאָס געשען —
פונקט ווי ס'וואַלט אַ מייסעלע געווען.

א בריוועלע

די מאמע האט געהייסן שרייבן קיין אמעריקע א בריוועלע
צו דער מומע כאנע-שיינע-סאָרע-ציוועלע.

שרייבן א בריוו ? פארוואס ניט ?
איז נישטאָ קיין פאפיר, איז נישט גוט.

זאָגט שיינדל :

— פאפיר ?

איך ווייס וואו ס'ליגט, איך ווייס עס גוט,
ס'וועט זיין פאפיר אין איין מינוט.

איז שיינדל אוועק מיט פאראד און געשריי,
און מען האט זי אנגעזען ווי פאראיאַריקן שניי.

האט די מאמע געהייסן, אז בערל און מאטל און פערעץ
זאלן ברענגען פאפיר און אַן אַ טערעץ.

האבן בערל און מאטל און פערעץ אזוי לאנג געהאקט
מיט די שטיוול.

ביז מען האט געבראכט פאפיר אף א בריוול.

די טינט האט פרומע געזוכט צוויי שאַ נאַכאַנאַנד
און געפונען אונטערן בעט, אין אַ ווינקל, באַם וואַנט.

און די פענע האט סאָרקע געזוכט מיט היץ און קוראזש—
זי שטייט גאָר פארשטעקט מיטן שפיץ אין אַ פלאַש.

אַלץ געבראכט —

ט'מען געשריבן אַ בריוול, אַ בריוול אַ פראַכט.

האַט בערל פאַרקאַשערט די אַרבל ביז די עלנבויגן
און האַט גענומען שרייבן פּייל אויסן בויגן.

געשריבן און געשריבן זייער שיין און זייער דין —
ביז ער איז געקומען צו אַ „שין“.

און דער „שין“ איז אים פון קאַפּ אַרויסגעפּלויגן,
גלייך קיינמאַל נישט געזען אים פאַר די אויגן.

זאַגט שיינדל :

— אַ „שין“ ?

מיט דער פענע נאַר אַ פּלי, אַ ריר,
וועט זיין אַ „שין“ אַזאַ יאַר אַף מיר.

און אַז שיינדל האַט אַזוי אַ שרייב געטאַן —
איז אַרויסגעקומען אַ ווינטמיל מיט אַ האַן.

האַט שוין מאַטל פאַררוקט דאָס היטל ביז די אויערן,
און גענומען פּערלדיקע אויסיעס מויערן.
געשריבן און געשריבן מיט כיישעק און מיט ברען
ביז ער איז געקומען צו אַ „מעם“.

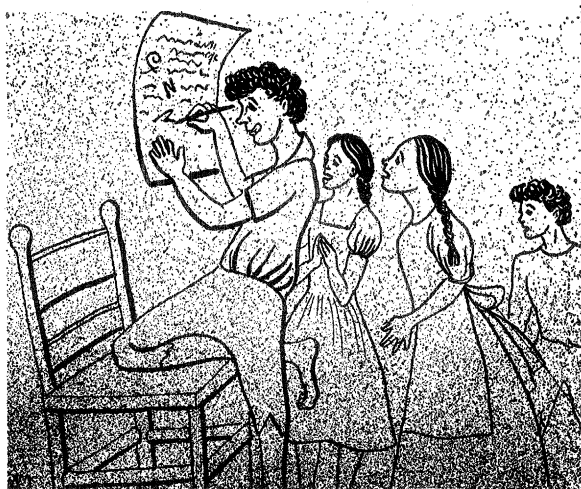
און דעם „מעם“ האַט ער געשטעלט קרום און לאַם,
קאַפּויר אין צווייען.
זאַגן אַלע : ס'טויג נישט. אַ „מעם“ דאַרף שטיין, ווי
אַלע „מעמען“ שטייען.

זאַגט שיינדל :

— אַ „מעם“ ?

אַ פּאַסיקל אַהין, אַ פּאַסיקל אַהער, אַ פּאַסיקל אינמיטן,
וועט זיין אַ „מעם“ ווי אויסגעשניטן.

און אַז שיינדל האַט אַנגעהויבן שרייבן און מעקן,
איז אַרויסגעקומען אַ שטעקן אַף אַ שטעקן.

דעמאלט האָט שוין פּערעץ אַראָפּגעוואָרפֿן שײַך און זאַקן,
און האָט גענומען וואָרט נאָך וואָרט ווי טשוועקעס שלאָגן.

און ס'איז אַרויסגעקומען אַ גאַלדן בריוועלע,
צו דער מומע כאַנע-שיינע-סאַרע-ציוועלע.

האָט מען אין גאַנץ אַמעריקע דעם בריוו געלייענט,
געלויבט אין הימל :

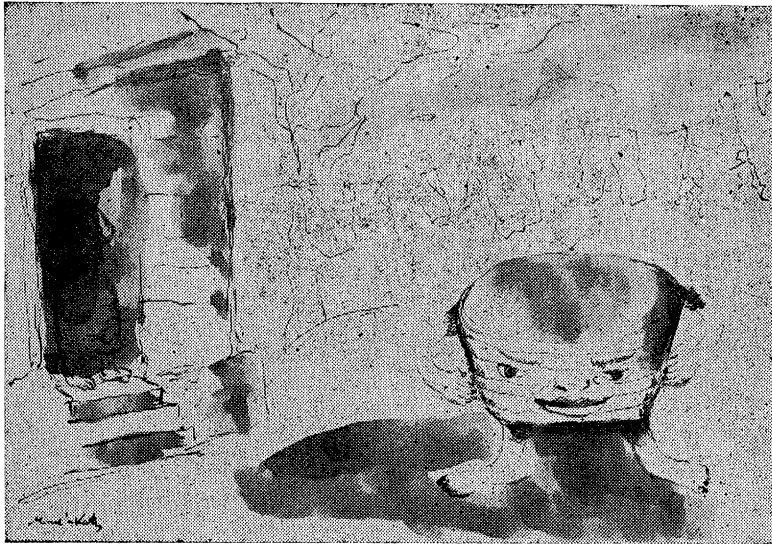
— זעט אַן „אַלעף“, זעט אַ „בייס“ און זעט אַ „גימל“.

היינט דער „שײַך“, דער „מעם“, דער „לאַמעד“ און דער
„כאַף“ ?

גאַלד און זילבער פון דעם אָנהויב ביזן סאַף.

האָט מען אין גאַנץ אַמעריקע דערציילט, אַז פרומע און
שיינדל און סאַרקע און בערל און מאַטל און פּערעץ
(קיין איינס נישט פאַרפעלט)

האַבן אָנגעשריבן אַ בריוועלע איינס אין דער וועלט.

אַ מײסע מיט אַ באַליע

אין אַ ליכטיקן טאָג, אין אַ גליקלעכער שאַ,
די זון איז געשלאָפֿן אָף טישן און בעטן,
האַט כאַנטשע געקויפט אַ דײזשע, ברויט קנעטן.

קנעט היינט און קנעט מאָרגן —
ווי לאַנג ס'זאל נישט דויערן,
ווייל דער טײג אַלץ נישט זויערן.

האַט כאַנטשע געזאָגט אַט אַזוי:
אַז די דײזשע איז קאַליע,
וועט עס זיין פאַר אַ באַליע.

איצט גייט וואונדער אף וואונדער,
אז קינדערשע קליידער און העמדער מיט שמוץ און
מיט פלעקן,
וואָשט די באַליע אַליין, אָן אַ פּיצעלע זייף, אָן אַ האַנט
צו פאַרשטעקן.

ווי אַזוי ?
ס'גייט אַ העמדל זיך דריימאַל אַ דריי ווי אַ רייף —
ווערט אַ באַליע זייף.

לינקס אַ ראָד,
רעכטס אַ ראָד —
שוין פון באַד.

קומען שכינעס פון קעלערס, פון בוידעמס, פון
מיטלסטע שטאַקן :

כאַנטשע-לעב, כ'האַב קינדערלעך זיבן, נאָר וואָש און
צוואַג,
אַנטליי מיר די באַליע אַף היינטיקן טאַג.

איז די באַליע געגאַנגען אַזוי ווי אַ בסורע :
פון קעלער אַרויף אַף אַן אויבערשטן שטאַק,
פון דאָרטן אין הויף אין אַ פינצטערן ראָג.

דערנאָך :
אַף אַ בוידעם אין אַ שטוב אָן אַ טיר.
און אַרויף, ווי אַ מילכל, אַף טרעפלעך פיר.

דערנאָך אין אַ שטוב מיט אַ הרובע אַ בלויער,
דערנאָך צו אַ שכינעשער גויע.

האַט די מייסע געדויערט
אַזוי ברייט, אַזוי לאַנג,
ביז די באַליע אַליין האָט געוואוסט שוין איר גאַנג.

האַט די באַליע געוואַגט
און גענומען אַליין
פון דירע צו דירע זיך קייקלען און גיין.

טראַכט די באַליע און זאַרגט :
פייגע ביילע און די מאַנצבילשע קאַמאַשן,
מוז מען צו איר זונטיק קומען וואַשן,

ווייל זי האָט קליינע קינדערלעך,
מוז אַפּטער וואַשן ווינדעלעך.

און מאַנטיק וואַשט מען העמדעלעך אין אויבער שטיבל,
און דינסטיק, האָט נישט קיין פאַריבל,
וואַשט מען מייטקעלעך.

און וואַשן לייבעלעך און זאַקן —
קייקלט זיך די באַליע מיטוואַך מיט גערויש און מיט
געהילך,
צו סאַרע-זלאַטען, וואָס האַנדלט מיט ציגן-מילך.

דאַנערשטיק איז אַ געשפאַר.
קייקלט זיך די באַליע, ווערט צוויימאַל אַזוי ברייט,
וואַשט העמדעלעך פאַר קינד און קייט.

פרייטיק גייען קינדער אין קלאַרער וועש,
פרייטיק ווערט די באַליע זייער פרום
און וואַשט זיך גאַר אַליין אַרום.

בא אן אַרעמען מאַן

בא אן אַרעמען, אַרעמען מאַן
געשען איז אַ וואונדער :
ס'האַט איינמאַל באַ אים אַפן בוים
זיך אַ פויגל צעזונגען.

זיינען מענטשן פון עק פון דער וועלט
געקומען צו גיין און צו לויפן,
בא דעם גליקלעכן מאַן
דעם פויגל צו קויפן.

ט'ער געהייסן זיך געבן אַ בעט
און אַ קישן צו קאַפנס צו רן,
און אַ בער פון אַ וואַלד,
און אַ בערעלע צו.

האַבן מענטשן פון עק פון דער וועלט
א בעט שוין געהובלט,
א ציך שוין געשפונען,
נאַר א בער פון א וואַלד
און א בערעלע צו — נישט געפונען.

ט'ער געהייסן זיך געבן א טיש
און א בענקל צו זיצן צו רו,
און א הירש פון א וואַלד,
און א הירשעלע צו.

האַבן מענטשן פון עק פון דער וועלט
א טיש שוין געמאַכט, א בענקל גענומען,
נאַר א הירש פון א וואַלד
און א הירשעלע צו — נישט געפונען.

ט'ער געהייסן זיך געבן א קלייד
און א העמד אף צו שלאָפן צו רו,
און א פוקס פון א וואַלד
און א רויטינקן פיקסעלע צו.

האַבן מענטשן פון עק פון דער וועלט,
א קלייד און א העמד שוין געשפונען,
נאַר א פוקס פון א וואַלד,
און א רויטינקע פיקסעלע צו —
געזוכט און געזוכט — נישט געפונען.

זיינען מענטשן פון עק פון דער וועלט,
מידע און בייזע געקומען,
און באַם גליקלעכן מאַן פון דעם בוים
דעם פויגל גענומען.

בא אַן אַרעמען, אַרעמען מאַן
געשען איז א וואונדער:
ס'האַט באַ אים אַפן בוים אַף א צווייג
זיך א פויגל צעזונגען.